Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭҤСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1999 с.
Кулун тутар
4
күнэ
чэппиэр
№ 27 (8555)

> **“Тыл - омук баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр суверённай бырааптаах.”**
>
> *Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан*

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

***

Бу нэдиэлэҕэ 10 күнүнээх «Метелица» диэн республика үрдүнэн операция ыытыллар. Манна общественнай бэрээдэги кэһиини утары, сааны харайыыны бэрэбиэркэлээһин о.д.а. миэрэлэр ылыллаллар. ИДьУО үлэһиттэрэ айылҕа харыстабылын инспекциятын кытта рейдэ ыыттылар, онно булт быраабылатын кэһии иһин илимнэр былдьаннылар, дэлээнэлэргэ бэрэбиэркэ ыытылынна.

***

Ааспыт нэдиэлэҕэ икки баһаар тахсыта. Никольскайдааҕы иэдээн туһунан биллэрбиппит. Манна даҕатан эттэххэ, тыыннаах хаалбыт В. Колесов эмкэ сытар, улахан эчэйиини ылбатах. Медэкспертиза түмүгүнэн суорума суолламмыт ыал ийэтэ уонна оҕолор буруоҕа тумнастан өлбүттэрэ чуолкайданна. Өрөбүлгэ Нам селотугар Стахановская уул. ыал бааннньыга умайа сырытта. Арбын, Кобякон, Фрунзе нэһилиэктэригэр көлимник бэрэбиэркэ барда, ыаллар билигин даҕаны счетчиктарга предохранитель оннугар араас тимирдэри, боробулуохалары туһаналлара билиннэ.

***

Нам с. ититэр трасса эргэрэн тэстии элбэх, уу оросқуота улаатар. Оттон уматык олус кэмчи. Иэстээх тэрилтэлэр үп суоҕунан төлөспөттөр, саамай элбэх иэс Намнааҕы педучилищеҕа тиксэр - 2 мөл.солк. кэриҥэ. Олохтоох нэһилиэнньэттэн нэдиэлэ аайы 4-5 тыһ.солк. эрэ киирэр. Билигин даҕаны «Сельхозтехника» АО, «Эҥсиэлиагрострой» котельнайдарын тутуһа иликтэр.

***

Нам селотун дьаһалтатын коллегиятыгар улуус, село 200 сылларын бэлиэтииргэ кэлим былаан ылынныылар. 19 уулуссаҕа 7 переулокка саҥа ааттар иҥэриллиниилэр. Онно Мымах кинээс, учуонай В. Серошевскай, поэт А. Пушкин, бэйэбит дьоммут Т.И. Замятин, Н.М. Рыкунов ааттара үйэтитилиннилэр.

Нэһилиэнньэттэн 200 сибииннэ оҕотугар, 700 куурусаҕа сайаапка киирдэ. Ааспыт нэдиэлэҕэ 10 ыал сибииннэ оҕото ылла. Уотурбаҕа 120 кулга сайаапка хомулунна, сыаната 150-160 солк. Бөһүөлэги ыраастааһыныгар 170 помуойа брикетэ тиэйилиннэ, ыттары дьааттааһын салҕанар.

***

Үөрэҕирии управлениета республиканскай олимпиадаҕа кэтэхтэн турга үөрэнээччилэр кыттыыларын тэрийдэ. «Чулуу баһаатай» диэн конкурс, «Абитуриент-99» сүлүөт буолан аастылар. Куоракка аҕалар конференцияларыгар 21 киһилээх делегация (17 аҕа, 3 социальнай педагог) кыттынна.

***

Улуус балыыһаларыгар кырдьаҕастарга анаан куойкаҕа бронь көрүллэр буолла, ыарыы элбээн балыыһаҕа киирэргэ уочарат үөскээбит. Нэһилиэнньэҕэ олох ыарыырынан сибээстээн стресс, о.д.а. ньиэрбэ ыарыылара тэнийэллэр, икки ыйга 20 киһи инсульга оҕустарда, 5 киһи өллө, 3 олус мөлтөх туруктаах. Манна эмп сыаната олус ыарахан, сороҕор көстүбэт даҕаны.

Дьахталлар доруобуйалара мөлтүүр, төрүүллэригэр хааннара барар. 192 донортан 94 литр хаан, куораттан 42 литр плазма, ону таһынан 105 тыһ.солк. суумаҕа консерваннар оросқуоттанныылар. Маны таһынан кырбаммыт, быһаҕынан анньыллыбыт дьоннорго элбэх туттулунна, онуоха суут бириигэбэринэн 25 тыһ. солк. буруйдаахтартан толуйарга ууруллубута эрээри ол үп киирбэт.

***

Пенсионнай сулуусп кулун тутар ыйдааҕы пенсияны төлөөһүнү саҕалаата. Ааспыт ыйга 700-тэн тахса тыһ.солк. суумаҕа чэпчэки сыаналаах бородуукта пенсия суотугар бэрилиннэ. Кулун тутарга эмиэ сайаапкалар хомулуннулар. Персонифицированнай учуот иккис түһүмэҕэр тэрилтэлэр олус бытааннык үлэлэһэллэр. Оттон Бөтүҥ, I Хомустаах, Үөдэй, Партизан нэһилиэктэригэр үлэни олох да саҕалыы иликтэр.

***

Нолуок инспекцията биллэрэринэн бааһынай хаһаайыстыбалар 5 сыллаах нолуоктан босхолонуулара болдьоҕо бүттэ, мантан антах нолуоктары төлөһөллөрө эрэйиллэр. Муус устар 1 күнүгэр диэри бары государственнай сулууспалаахтар дохуоттарын туһунан декларацияларын түһэриэхтээхтэр.

***

Үп управлениета нэһилиэктэринэн бэрэбиэркэлэри ыытта. Онуоха I Хомустаахха тыа хаһаайыстыбатыгар господдержка үбүн атын сыалга туһаммыттара билиннэ. Нэһилиэктэр дьаһалталарын баһылыктара атын тэрилтэлэри кытта дуогабардары бюджекка баттыгастаах гына илии баттаһаллар, бэйэлэрин харчыларыттан барбатын иһин кыһамматтар. Сотору кэминэн хамнаска 4 мөл.солк. үп кэлиэхтээх.

***

Нэһилиэктэргэ айылҕа гаһын киллэриигэ анал комиссия үлэтин салгыы ыытар, хас да нэһилиэккэ мунньахтар буоллулар. Республикаҕа олорор дьиэни тутууга 250 мөл.солк. көрүллүбүтүттэн барытын Дьокуускай куоракка биэриэх курдуктар.

***

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар быйыл бородууксуйаны оҥорууга былаан бигэргэннэ, уопсай кээмэйэ 55 мөл.солк. тэҥнэстэ (1998 с. - 39 мөл.солк.). Хаттаан регистрацияны өссө да 100-чэкэ б/х барыахтаах.

Бэлиэтээннэ
В. КАСЬЯНОВ.

Улуус баһылыгын дьаһала

НАМ СИРИН, ЭҤСИЭЛИ ХОЧОТУН ХОҺУЙАР ЫРЫА КОНКУРСУН ЫЫТЫЫ ТУҺУНАН

1. Нам улууһа төрүттэммитэ 200 сылын көрсө Нам сирин, Эҥсиэли хочотун хоһуйар ырыа конкурсун улуус мелодистарын, самодеятельнай композитордарын уонна биирдиилээн автордар ортолоругар биллэрэн туран тэрийэр комиссияны, конкурс балаһыанньатын, жюри састаабын бигэргэтэбин.

2. Конкурс сметатын 2750 солк. быһан туран улуустааҕы үп управлениета (Попова В.В.) М.К. Аммосов фондатын суотугар үбүлээһини оҥороругар соруйабын.

3. Дьаһал толоруутун хонтуруолун баһылык солбуйааччытыгар Баишев Н.Н. сүктэрэбин.

Улуус баһылыга А.Н. ЯДРЕЕВ.

Нам сирин,
Эҥсиэли
хочотун
ТУОЙАБЫН

ЫРЫА КОНКУРСУН БАЛАҺЫАННЬАТА

Нам улууһун дьаһалтата, культура отдела, норуот айымньытын уонна сынньалаҥын киинэ Нам улууһа төрүттэммитэ 200 сылын көрсө Нам сирин, Эҥсиэли хочотун хоһуйар ырыаны айыыга улуус мелодистарын, самодеятельнай композитордарын ортотугар анал конкурс биллэрэр.

АЙЫЛЛАР ЫРЫАЛАРГА ИРДЭБИЛЛЭР:

* мелодия ырыа ис хоһоонугар сөп түбэһиитэ.

* диапазона - киһи көҥүллүк ыллыыра.

* мелодияны киһи өйүгэр-санаатыгар, дууһатыгар чэпчэкитик ылыныллара уонна өйдөнөрө.

* ырыа тыллара поэттар хоһоонноругар эбэтэр бэйэ тылларыгар суруллуон сөп.

* айыллыбыт ырыаҕытын көрүү конкурс жюритыгар бэйэҕит ыллаан эбэтэр атын ырыаһыкка толорторон иһитиннэрэҕит.

* мелодия нотаҕа суруллуохтаах.

* көрүү конкурс кулун тутар ый 30 күнүгэр күнүс 3 чааска норуот айымньытын уонна сынньалаҥын киинигэр буолар.

Конкурска кыайбыт ырыа автордарыгар улуус дьаһалтатыттан анал бириистэр туттарыллаллар:

1. **Конкурс кыайыылаа ҕа** - 1 миэстэ - 1000 солк.
2. **Ырыа тылын автора** - 1 миэстэ - 1000 солк.
3. **Эдэр кэскиллээх айааччы**- 1 миэстэ - 750 солк.

Сайаапкаҕытын норуот айымньытын уонна сынньалаҥын киинигэр биэрэҕит, билсэр телефон **21-5-93**.

ЖЮРИ САСТААБА:

1. **Павлов М.С.** - председатель.
2. **Зырянов В.А.** - композитор, чилиэн.
3. **Гурьева Т.А.** - оҕо музыкальнай оскуолатын учуутала, чилиэн.

НАМ УЛУУҺУН БАҺЫЛЫГА
А.Н. ЯДРЕЕВКА
СИР КОМИТЕТЫН ПРЕДСЕДАТЕЛЭ
С.И. МЕСТНИКОВКА
НАМ с. ДЬАҺАЛТАТЫН БАҺЫЛЫГА
Д.П. КОРЯКИҤҤА
ТҮБЭ ДЬАҺАЛТАТЫН БАҺЫЛЫГА
Р.Е. ЛУКИНАҔА
«ТҮБЭ» КП ДИРЕКТОРА
Г.Д. ДЬЯКОНОВКА
АЙЫЛҔА ХАРЫСТАБЫЛЫН
ГОСУДАРСТВЕННАЙ ИНСПЕКЦИЯТЫН
НАЧАЛЬНИГА М.С. ПОПОВКА

АҺАҔАС СУРУК

Биһиги, бу сурукка илии баттаабыт Нам селотун олохтоохторо, эһигини икки дьоһун боппуруоска болҕомтоҕутун туһаайан көрдөһөргө быһаарынныбыт.

Нам селота улуус киинин быһыытынан тэриллибитэ быйыл 200 сыла туолар. Ити сыллар тухары устатынан-туоратынан сүрдээҕин кэҥээтэ. Сэлиэннэ соҕуруу өттө Даадарынан Хамаҕаттаҕа чугаһаата, соҕуруу уонна арҕаа өттө паарка итиэннэ Боруоннньа аҕабыыт бааһыната диэн сир кэтэхтэринэн тэнийдэ. Оттон хоту өттө Аппааны нэһилиэгин кытта силлиһэргэ тиийдэ.

Улуус киинэ нэһилиэнньэтин ахсаанынан бастакы миэстэҕэ турар, манна улуус нэһилиэнньэтин 40 бырыһыана олорор. Село олохтоохторо 1016 ынахтаахтар, 860 сылгылаахтар, ол эрээри оттуурга Маҥхааһай арыыттан 100-чэкэ гектар сыһыарыллыбыта. Ону 1-дии гектарынан үллэһиннибит. Араас ходуһалар, бааһыналар быыстарыгар, үгүстэр аймахтарын сирдэриттэн тирбэҕэлэһэн мунньан-тараан 800-чэкэ гектар сиргэ оттуубут. Мэччирэҥ чааһынан балаһыанньа өссө куһаҕан. От үлэтэ бүттэҕинэ эрэ Омоллооску, Маҥхааһай, «Сельхозтехника» АО, типография аннынааҕы күөллэр кытыылара босхолоноллор, онуоха диэри сүөһүлэрбит бөх кутар сир тулата, Салбаҥныыр суол кытыыта, село уулуссаларын, ыаллар уһаайбаларын тула мэччийэллэр.

Бу мантан Нам селотун олохтоохторо сир быйаҥыттан туһаныылара, сиргэ өлүүлэһиилэрэ муҥурдаммыта ырылыччы көстөр. Онон биһиги сир реформатын туһунан сокуоҥҥа олоҕуран улууска баар сири-уоту дьон олорор чэрчитинэн тэҥҥэ үллэриини туруорсабыт. Селоҕа олорор 3,5 тыһ. ыал (8200 киһи) интэриэстэрин учуоттаабат буолар сатаммат.

Сири үллэрии боппуруоһун көтөҕөн туран биһиги селобутугар нэһилиэк статуһа наадатын санатабыт. Соторутааҕыга диэри Ленскэй нэһилиэгэ диэн аатырарбыт, маны урукку да былаас, билиҥҥи Президент дьаһалтата, Ил Түмэн уонна правительство суох оҥорботохторо. Наадалаах кэм тирээбитигэр нэһилиэк буоларбыт ааттыын да сүттэ. Ол иһин село дьаһалтатыгар нэһилиэк статуһун ылар туһунан боппуруоһу улуус Мунньаҕар уталыппакка туруорсарыгар этии киллэрэбит.

Атын нэһилиэктэр биһигиннээҕэр быдан ордук балаһыанньаҕа олороллор. Холобур, Түбэ нэһилиэгэ 110 хаһаайыстыбалаах, 380 киһи нэһилиэнньэлээх, саамай киэҥ сирдээх. Быһа холуйдахха, сирдэрин устата 70-80, оттон туората 40-50 км. тайыыр. Улуус күөллэрин аҥара итиннэ баар, уу, тыа баайын 80 бырыһыана эмиэ Түбэҕэ тиксэр. Итиниэхэ нэһилиэк дьаһалтатын, олохтоохтору ким да буруйдаабат. Географическай балаһыанньа сөп түбэспитэ итинник буоллаҕа.

Ол эрэн элбэх нэһилиэннньэ тоҕуоруйан олорор сэлиэнньэтигэр ханна да бултуурга, балыктыырга, сир астыырга сыһыарыллыбыт сир суоҕа төһө сиэрдээҕий? Омоллооску боротуоката, типография күөлэ, мелиорация уута тугу да биэрбэттэр. Онтон өрүскэ киирэн, атын күөллэргэ тиийэн бултуур бобуулаах. Нам селотугар балыксыттар, булчуттар общесстволарын чилиэннэрин аҥара, 860 киһи олорор. Кинилэр бырааптарын ким көмүскүөхтээҕий?

Бу балаһыанньаттан тахсарга сөптөөх суолунан «Үрүҥ Күөл» Бэрэтин (Аччыгый Эбэни) биһиги нэһилиэкпит дьаһалтатыгар сыһыарыы буолуоҕа. Государственнай фонда сирин миэстэтигэр улуус дьаһалтата быһаарар кыахтаах, онон бу дьоһун суолталаах боппуруоһу баһылыкпыт Д.П. Корякин туруорсарыгар көрдөһөбүт.

Улуус Мунньаҕа ити икки суолга сөптөөх быһаарыыны ылынныҕына Нам селотугар чуолаан эдэр ыаллар сүөһү иитэллэригэр, күннээҕи астарын хааччыналларыгар кыахтар үөскүөхтэрэ. Түбэ нэһилиэгин дьаһалтата, олохтоохторо биһиги туруорсуубутун таба өйдүөхтэрэ, айылҕа баайыттан көҥөнүөхтэрэ суоҕа диэн эрэнэбит. Дьиҥ иһигэр биһиги бары биир улуус дьоно буоллахпыт, ол иһин бу сурукпутун Түбэ дьаһалтатыгар кытта аадырыстаатыбыт.

Т.И. ЗАМЯТИН,
РФ үтүөлээх экономиһа, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, тыыл ветерана, улуус Ытык киһитэ.
И.С. ГАВРИЛЬЕВ, СР үөрэҕириитин үтүөлээх үлэһитэ, улуус Ытык киһитэ.
М.И. ТЕРЮТИН, улуус Ытык киһитэ.
С.Г. КИРИЛЛИН, СР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, улуус Ытык киһитэ.
Г.И. МЕСТНИКОВ, сэрии, үлэ ветерана, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, улуус Ытык киһитэ.
М.Я. КОЛЕСОВ, сэрии, үлэ ветерана, улуус Ытык киһитэ.
В.Е. ЭВЕРСТОВ, сэрии, үлэ ветерана.
П.Х. ПРОКОПЬЕВ, сэрии, үлэ ветерана.

САЙДЫЫ СУОЛА - БИИРГЭ ҮЛЭЛЭЭҺИН!

УЛУУС ПАЙЩИКТААХТАРЫН МУННЬАХТАРЫТТАН БЭЛИЭТЭЭҺИННЭР

Улуус дьаһалтатын уонна Намнааҕы улуспо пайщиктаахтарын боломуочунайдарын холбоһуктаах мунньахтарыгар улуспо 1998 сыллааҕы үлэтин түмүктэрэ, республика Президенин уонна правительство «Холбос» потребительскай обществотын үлэтин-хамнаһын сайыннарыыга бэлиэтээбит дьаһалларын олоххо киллэрии уонна 1999 сылга Нам улууһун дьаһалтата олохтоох потребительскай обществоны кытта бииргэ үлэлээһиннэрин туһунан сөбүлэһии боппуруостара дьүүллэһилиннилэр.

Бастакы боппуруоска иһитиннэриини оҥорбут улуспо бырабылыанньатын председателэ М.И. Протопопов ааспыт сыллааҕы үлэ түмүктэрин тустарынан сиһилии сырдатта. Ол курдук улуспоҕа билиҥҥи туругунан эргиэн 32 туочукалаах, 2 общественнай аһылык предприятиета, 10 бэкээринэ, ыыһыыр сыах, пилорама, ыскылааттар, овощехранилище, котельнайдар, автобаза, АЗС, көмөлтө хаһаайыстыба, уһанар сыах о.д.а. бааллар.

1997 сылга тэҥнээтэххэ табаары атыылааһын кээмэйэ 5,6 бырыһыан улааппыт, эбэтэр тустаах былаан 102,6 бырыһыан толоруллубут. Общественнай аһылык тэриилтэлэрэ бэйэлэрин былааннарын 111 бырыһыан толорбуттар. Сыл устатыгар 32,5 тн. эт, 13 тн. үүт, 2,5 тн. сир аһа, 13 тн. оҕуруот аһа, 10 тн. хортуоппуй, 2,5 тн. балык соҕотуопкаламмыттар.

Ааспыт сылга 1072 тн. килиэп оҥоһуллубут, ити былаан 87,5 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. 1997 сылга тэҥнээтэххэ килиэби оҥоруу 12,5 бырыһыанынан аччаабыт. Сыл устатыгар 9,6 тн. халбаһыы оҥоһуктара бэлэмнэниллибиттэр. Ити былаан 64 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. Ол эрээри 1997 сылы кытта тэҥнээтэххэ халбаһыы оҥоһуктарын улаатыннарыы 20 бырыһыаҥҥа тиийэр. Барыта 307 тыһ.солк. суумалаах халбаһыы атыыга тахсыбыт. Сыл устатыгар 121 тыһ. солк. мас соҕотуопкаламмыт. Уопсайынан табаар эргиирин сыллааҕы былаанын толоруу 103,6 бырыһыаҥҥа тэҥнэспит, о.э. 19691 тыһ.солк. табаар уонна бородуукта атыыламмыт.

1999 сылга үктэниигэ баара эрэ 9944 тыһ.солк. табаар саппааһа хаалбыт, ити иһигэр розничнай эргиэн тэриилтэлэригэр 7180 тыһ.солк., общественнай аһылык тэриилтэлэригэр 581 тыһ.солк., ыскылааттарга 2183 тыһ.солк.

Табаар эргиирин 1,1 төгүл улаатыннарыы түмүгэр улуспо финансовай туруга балайда тубуста. Ити иннинээҕи сылга тэҥнээтэххэ ночоот 2 төгүл аччаата. Өскөтүн 1997 сылы 10121 тыһ. солк. ночооттоох түмүктээбит буоллаҕына, 1998 сылга 5527 тыһ. солк. тэҥнэстэ. Барыс суотугар 213 тыһ.солк. табаарга чэпчэтии оҥоһулунна, ол эрээри Көбөкөҥҥө маҕаһыын умайыыта 226 тыһ.солк. ночоокко тэптэ.

Улуспо Нам улууһугар саамай бөдөҥ нолуок төлөөччүнэн буолар. Ол курдук 1886 тыһ. солк. бюджеккэ киирэр нолуогу 1947 тыһ.солк. төлөөтө. Бюджетнайа суох фондаларга 390 тыһ. солк. киллэрдэ.

Саҥа сылга үктэниигэ дебиторскай иэс 1317 тыһ.солк. буолла. Саамай улахан иэстээхтэринэн «Оттооһун-97» чектэринэн «Холбос» 256 тыһ.солк., халаан уутун кэмигэр тахсыбыт ночооттору чөлүгэр түһэриигэ паводковай комиссия 207 тыһ.солк., ИДьУО 105 тыһ.солк., М.К. Аммосов аатынан фонда 110 тыһ. солк., «Түбэ» КП 62 тыһ.солк. о.д.а. буолаллар.

Улуспо пайщиктаахтарын ахсаана билиҥҥи туругунан 5644 киһиэхэ тиийдэ. Сыл бүтүүтүгэр паай фондата 210 тыһ.солк. тэҥнэстэ. Паайга киирии усунуоһа улуспо үлэһиттэригэр 600 солк., атыттарга 300 солк., ветераннарга, инбэлииттэргэ уонна кыаммат дьоннорго 150 солк. тэҥнэһэр.

Билиҥҥи туругунан улуспоҕа 264 киһи үлэлиир. Ааспыт сылтан ыла үлэһиттэр уонна салалта икки ардыларыгар контракт түһэрсиитин систематынан үлэлээһиҥҥэ киирилиннэ. Сыл ахсын үлэһиттэри, атыылааччылары, повардары, биэкэрдэри уонна кондитердары аттестациялааһын ыытыллар.

Ааспыт сылга 365 тыһ.солк. АЗС тутуллан үлэҕэ киллэрилиннэ, итини тэҥэ «Эҥсиэли» остолобуойу тупсаран оҥорууга 154 тыһ.солк. ороскуоттанна. Ити барыта тэриилтэ бэйэтин үбүнэн ыытылынна. Халаан уутун кэмигэр эмсэҕэлээбит Үөдэй, Граф Биэрэгэ, Арбын, II Хомустаах нэһилиэктэригэр объектары чөлүгэр түһэрии үлэлэрэ ыытылыннылар.

«Холбос» респотребсоюз кэлин сылларга үлэтэ-хамнаһа, финансовай туруга мөлтөөбүтүнэн сибээстээн быйыл олунньу 14 күнүгэр республика правительствотын «Тыа сирин нэһилиэнньэтин табаарынан уонна өҥөнөн хааччыйыыны тупсарыыга» 44 №-дээх уурааҕа тахсыбыта. Итини тэҥинэн республика Президенэ «Холбос» респотребсоюһу өйөөһүн туһунан 666 №-дээх анал Ыйааҕа тахсыбыта. Бу докумуоннар сүрүн ис хоһооннорунан тыа сирин нэһилиэнньэтин ас-үөл уонна промышленнай табаардарынан хааччыйыыны тупсарар уонна «Холбос» систематын финансовай өттүнэн бөҕө туруктаах оҥорор сыаллаахтар. Республика салалтата итинник өйөбүлү оҥорон туран үлэҕэ саҥа сыһыаны, саҥа ирдэбили туруордулар. Үп-харчы өттүнэн эрэ буолбакка эрэнии, итэҕэл кредитин эмиэ биэрдилэр.

Үүммүт сылга Намнааҕы потребобщество коллектива бэйэтин иннилэригэр кэккэ үрдүк соруктары туруорунна. Ол курдук кэтэх уонна бааһынай хаһаайыстыбаларын оҥорон таһаарар бородууксуйаларыттан соҕотуопкалааһыны, переработкалааһыны улаатыннарарга былаан оҥоһулунна. Ити түмүгэр быйыл 90 тн. эт бары көрүҥүн, 250 тн. үүтү, 100 тн. хортуоппуйу, 80 тн. оҕуруот аһын соҕотуопкалааһын соруктара туруорулуннулар. Үүттэн 10 тн. арыыны, эттэн 25 тн. халбаһыыны уонна ыыһаммыт бородуукталары переработкалыырга кирбиилэр бэлиэтэннилэр. Маны таһынан нэһилиэнньэттэн уонна бааһынай хаһаайыстыбаларыттан 15 тн. сир аһын, 5 тн. балыгы, 5 тыһ. устуука сымыыты тутарга былааннар бэлиэтэннилэр. Улуспо көмөлтө хаһаайыстыбатыгар эбии 40 төбө сибиинньэ оҕотун ылан улаатыннарарга быһаарылынна. Переработкалыыр салааны сайыннарар сыалтан Салбаҥ уонна Арбын нэһилиэктэригэр баар урут үлэлии турбут арыы сыахтарын үлэҕэ киллэрэргэ уонна нэһилиэнньэттэн сөп буолар сырьену тутарга быһаарылынна. Бу үлэни Намнааҕы арыы оҥорор заводу кытта дуогабар түһэрсэн муус устар ыйтан саҕалыырга диэн бэлиэтэннэ.

Үлэ саҥа миэстэлэрин таһаарар инниттэн уонна нэһилиэнньэ ирдэбиллэрин учуоттаан өҥө саҥа көрүҥнэрин баһылыырга былааннар бааллар. Ол курдук бытовой техниканы өрөмүөннүүр сыах, ритуальнай өҥөлөр сыахтара, урукку уһанар сыаҕы кэҥэтии, баттах кырыйыытын эҥин курдук өҥөлөр оҥоһуллаллара бэлиэтэннэ. Маны таһынан нэһилиэнньэҕэ 100 куб.м. тутуу матырыйаалын, 400 куб.м. оттук маһы бэлэмнииргэ сорук туруорулунна. Пайщиктаахтарга атыыланар табаардарга уонна оҥоһуллар өҥөлөргө чэпчэтиилэри олохтоон, сакааһынан атыыны тэрийэн пайщиктаахтар араҥаларын хаҥатыы барыахтаах. Маны таһынан тэриилтэлэринэн коллективнай паайга киирии ситиһиллиэхтээх.

Ордук улахан болҕомтону нэһилиэнньэ саамай наадыйар бородууктатыгар - килиэби астааһыҥҥа уураллыахтаах. Ити инниттэн Нам селотугар саҥа бэкээринэни тутан 2000 сылга үлэҕэ киллэрэргэ былаан бэлиэтэннэ. Уопсай табаар эргиириттэн 5 бырыһыанын оҕо таҥнар таҥаһын уонна спортивнай инвентары атыылаһарга диэн быһаарылынна. Үбү-харчыны киллэрэр сыалтан Дьокуускай куоракка тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын батарар атыы туочукатын аһарга былааннанна. Нам сэлиэнньэтин «Север» кварталыгар муус устар ыйыга эргинэр туочука аһыллыахтаах.

Улуспо ааспыт сыллааҕы үлэтин түмүктэрин уонна үүммүт сылга соруктарын туһунан сиһилии билсиһэн баран пайщиктаахтар боломуочунайдара уонна улуус дьаһалтатын эппиэттээх үлэһиттэрэ, нэһилиэктэр баһылыктара бу боппуруоһу дьүүллэһиигэ көхтөөхтүк кытынныла р. Барыта 13 киһи тыл этэ.

Ордук улахан болҕомто тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын соҕотуопкалааһыҥҥа уонна олору переработкалааһыҥҥа уурулунна. Хатырык баһылыга Д.Д. Пахомов нэһилиэк ахсын сүөһү өлөрөр пууннары тутан үлэҕэ киллэрэн, сүөһү тириитин эмиэ туһанарга этии киллэрдэ. Сайыҥҥы өттүгэр арыыны уулларан туттарыы барыстааҕар тохтоото. Маны тэҥэ кини ат сэбэ суоҕуттан тыа сиригэр аты көлө быһыытынан туттуу мөлтөҕөр тохтоото, элбэх минитехниканы аҕалан атыылааһыны тэрийэргэ туруоруста. Нам селотун баһылыга Д.П. Корякин бэкээринэ тутуутун түргэтэтии наадалааҕар тохтоото. Итини тэҥэ кини бытовой техниканы өрөмүөннүүр пууннар наадаларын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ. Үөдэй баһылыга М.Д. Соловьев улуспо тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотуопкалааһыҥҥа нэһилиэктэринэн квота оҥороро наадатын туруоруста. Рефрижератор булан сайыҥҥы өттүгэр үүтү хомуйан тутары туруоруста. Маны тэҥэ кини сабыылаах тэриилтэлэр сылы эргиччи быһа эт-үүт бородуукталарынан толору хааччыллыахтаахтарыгар тохтоото.

1999-2000 сыллар Оҕо саас уонна оҕо спордун сылларынан биллэриллибиттэринэн маҕаһыыннарга оҕоҕо аналлаах таҥас-сап, оонньуур, спортивнай инвентарь атыылаһыллыыларыгар үбү көрөллөрүгэр, болҕомто ууралларыгар туһаайан универмаг сэб. Е.Г. Охлопкова эттэ. Хатырыктан боломуочунай Н.И. Сивцев ветераннары чэпчэтиилээх бородуукталарынан уонна табаардарынан хааччыйыыга болҕомтону ууралларыгар уонна бу боппуруоска улуустааҕы пенсионнай управлениены кытта сүбэлэһэн биирэ үлэлииллэригэр тыл эттэ.

Көбөкөн баһылыга В.Е. Потапов суол-иис суох нэһилиэктэригэр үүт, оҕуруот аһын соҕотуопкалыыр оннугар сир аһын тутууга дуогабар түһэрсиини тэрийэллэригэр улуспо салалтатыттан көрдөстө. Итини тэҥэ кини Көбөкөҥҥө үлэлиир «Харыйалаах» переработкалыыр кооперативы кытта дуогабардаһан анал пууну тэрийэн үлэлэтэри үөрэтэргэ туруоруста. Баһылык бүгүҥҥү мунньах сүнньүнэн нэһилиэнньэҕэ тахсан көрсүҥ, билсиҥ, көмөлөһүҥ диэн ыҥырыы оҥордо.

Райпо профкомун председателэ Ф.К. Протопопов тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотуопкалааһыҥҥа дуогабары пайщиктаахтары эрэ кытта түһэрсэргэ этии киллэрдэ.

Түбэ баһылыга Р.Е. Лукина күһүҥҥү өттүгэр араас кэлии-барыы коммерсаннар билигин сыаната төһө буолбута биллибэт эти киилэтин 13-түү солк. тутан суйдаан бараллар. Итини таһынан нэһилиэнньэттэн төһөлөөх сир аһын, балыгы ылбыттара биллибэт. Бу дьиҥинэн барыта улуспо иһинэн барыахтаах бородуукталар буолаллар. Олохтоох маҕаһыын үчүгэйдик үлэлиир эрдэҕинэ, Түбэ нэһилиэгэ сир аһын соҕотуопкалааһыҥҥа республикаҕа тиийэ биллэрэ. Оннук наадалаах бородуукталарга билигин ким да наадыйбатын курдук балаһыанньа үөскээтэ. Онон кэлии-барыы атыыһыттарыгар улуспо урукку балаһыанньатын туран биэрдэ. Билигин олохтоох маҕаһыыҥҥа киһи наадыйара диэн суоҕун кэриэтэ. Саатар, бырааһынньыктарга анаан подарок оҥорон тиэйэн илдьэн атыылыыллара буоллар элбэх үбү киллэриэ этилэрэ диэтэ. Итини тэҥэ Розалия Егоровна хардарыта көмөлөсүһүү, утары ахсаан бэрээдэгинэн саатар аҕыйах сылга маҕаһыын дьиэтин кулууп дьиэтэ оҥосторго уларсарыгар улуспо салалтатыттан көрдөстө.

Мунньах сүнньүнэн Намнааҕы улуспо ааспыт сыллааҕы финансовай-хаһаайыстыбаннай үлэтин туһунан отчуот бигэргэтилиннэ. Маны тэҥэ тыа хаһаайыстыбатын сүрүн бородуукталарын соҕотуопкалааһыны кэҥэтэр, переработканы сайыннарар ис хоһоонноох уураах ылылынна.

Нам улууһун дьаһалтатын уонна улуустааҕы потребительскай общество икки ардыларыгар 1999 сылга биирэ үлэлээһиҥҥэ Сөбүлэһии түһэрсилиннэ.

Холбоһуктаах мунньаҕы улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы А.А. Бочкарев салайан ыытта. Мунньахха «Холбос» бырабылыанньатын председателин бастакы солбуйааччы Ф.П. Петров кыттыыны ылла уонна улахан этиини оҥордо.

Григорий ЭВЕРСТОВ.

ГРАН-ПРИ ХАҺААЙЫННАРА БЫҺААРЫЛЫННЫЛАР

Нам улууһа төрүттэммитэ 200 сылыгар аналлаах мероприятиелар, үлэлэр бары нэһилиэктэргэ араас хайысханан ыытылла тураллар.

Ол курдук, олунньу 19 күнүгэр улуус юбилейыгар, Оҕо саас уонна Оҕо спордун сылыгар аналлаах «Ыллыыр оҕо саас» улуустааҕы эстраднай ырыа конкурсун иккис түһүмэҕэ ситиһиилээхтик ыытыллан түмүктэннэ.

Конкурс олус сэргэхтик, көхтөөхтүк, долгутуулаахтык барда. Иккис түһүмэххэ тахсыбыт бары кыттааччылар үрдүк таһымнаахтарын, үчүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр. Ол курдук, Таастаахтан, Хатырыктан, Партизантан, Хамаҕаттаттан кыттыбыт биирдиилээн ырыаһыттар уонна ансамбллар көрөөччүлэр, жюри чилиэннэрин үрдүк сыанабылларын ыллылар. Маны таһынан Намнааҕы оҕо эйгэтин түөлбэтин «Кэскил» уолаттар ансамблларын оҕолоро улуус мелодистарын ырыаларын олус сэргэхтик, ырыа ис хоһоонун арыйан толордулар.

Нам бастакы сүһүөх оскуолатын «Кылыһах» ырыа ансамбла (сал. Лена Москвитина) бары өттүнэн үчүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр.

Конкурсу кэрэ үҥкүүлэринэн «Хатыҥчаана» оҕо үҥкүү коллектива (сал. Р. Новгородова), Хамаҕаттаттан «Радуга» оҕо үҥкүү коллектива (сал. Л. Андросова), Намнааҕы оҕо музыкальнай оскуолатыттан үҥкүү коллектива (сал. Н. Москвитина) киэргэттилэр. «Полярная звезда» телеконкурс лауреата, «Кэскил» уолаттар ансамбллара (сал. А. Олесова) үрдүк таһымнаах ырыаларынан ситэрэн-хоторон биэрдэ.

Иккис түһүмэх түмүгүнэн икки бөлөххө дипломаннар, лауреаттар, Гран-при хаһаайыттара быһаарылынныла р. Ол курдук, кыра саастаах оҕолор бөлөхтөрүгэр Гран-при хаһаайынынан Хамаҕаттаттан Коля Жирков буолла. Лауреат үрдүк аатын Хатырык, Партизан оскуолаларын оҕолорун ансамбла, Хамаҕатта оскуолатын үөрэнээччилэрэ Маша Аргунова, Лена Семенова, Костя Саввинов ыллылар. Дипломаннарынан «Ньургуһун», «Сардаана» диэн бэйэтин ырыаларын толорбут 9 саастаах Асия Артамонова (Нам с.), Хамаҕаттаттан трио, Нам 1-кы сүһүөх оскуолатын «Кылыһах» ансамбла буоллулар.

Иккис бөлөххө Гран-при хаһаайкатынан Нам 1 N-дээх орто оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччитэ Анджела Замятина буолла. Лауреаттарынан Намтан Кэскил Колесов, Үөдэйтэн Надя Татаринова, Хамаҕаттаттан Наташа Кокорева, Хатырыктан Катя Татаринова, Намтан «Кэскил» ансамбль солиһа Толя Иванов, Таастаахтан «Эрэлчээнэ» ансамбль буоллулар.

Киэһэ өттүгэр гала-концерт буолла. Концеры «Артек саһарҕата» 1-кы Аан дойдутааҕы оҕолор хоровой коллективтарын фестивалын дипломана, Нам селотун уолаттарын хора (сал. Е.А.Кутукова) аста.

Билиҥҥи үйэҕэ ханнык баҕарар мероприятие спонсордара суох кыайан ыытыллыбат. Манна улахан көмөнү улуус спортка отдела (сэб. Ядреев В.В.), «Модут» ГУП (дир. Осипов В.В.), сир комитета (пред. Местников С.И.), «Улусснаб» (дир. Никитин А.И.), үлэлээх, дьарыктаах буолуу, социальнай харалта управлениета (нач. Сивцева А.П.), «Быйаҥ» АО (дир. Окороков Р.Е.), УлусПО (предс. Корнилов А.И.), «Эҥсиэли» хаһыат редакцията (редактор Касьянов В.Г.) оҥордулар.

Андрей ЗАМЯТИН.

САЙДЫЫ СУОЛА - БИИРГЭ ҮЛЭЛЭЭҺИН!

УЛУУС ПАЙЩИКТААХТАРЫН МУННЬАХТАРЫТТАН БЭЛИЭТЭЭҺИННЭР

Улуус дьаһалтатын уонна Намнааҕы улуспо пайщиктаахтарын боломуочунайдарын холбоһуктаах мунньахтарыгар улуспо 1998 сыллааҕы үлэтин түмүктэрэ, республика Президенин уонна правительство «Холбос» потребительскай обществотын үлэтин-хамнаһын сайыннарыыга бэлиэтээбит дьаһалларын олоххо киллэрии уонна 1999 сылга Нам улууһун дьаһалтата олохтоох потребительскай обществоны кытта бииргэ үлэлээһиннэрин туһунан сөбүлэһии боппуруостара дьүүллэһилиннилэр.

Бастакы боппуруоска иһитиннэриини оҥорбут улуспо бырабылыанньатын председателэ М.И. Протопопов ааспыт сыллааҕы үлэ түмүктэрин тустарынан сиһилии сырдатта. Ол курдук улуспоҕа билиҥҥи туругунан эргиэн 32 туочукалаах, 2 общественнай аһылык предприятиета, 10 бэкээринэ, ыыһыыр сыах, пилорама, ыскылааттар, овощехранилище, котельнайдар, автобаза, АЗС, көмөлтө хаһаайыстыба, уһанар сыах о.д.а. бааллар.

1997 сылга тэҥнээтэххэ табаары атыылааһын кээмэйэ 5,6 бырыһыан улааппыт, эбэтэр тустаах былаан 102,6 бырыһыан толоруллубут. Общественнай аһылык тэрилтэлэрэ бэйэлэрин былааннарын 111 бырыһыан толорбуттар. Сыл устатыгар 32,5 тн. эт, 13 тн. үүт, 2,5 тн. сир аһа, 13 тн. оҕуруот аһа, 10 тн. хортуоппуй, 2,5 тн. балык соҕотуопкаламмыттар.

Ааспыт сылга 1072 тн. килиэп оҥоһуллубут, ити былаан 87,5 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. 1997 сылга тэҥнээтэххэ килиэби оҥоруу 12,5 бырыһыанынан аччаабыт. Сыл устатыгар 9,6 тн. халбаһыы оҥоһуктара бэлэмнэниллибиттэр. Ити былаан 64 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. Ол эрээри 1997 сылы кытта тэҥнээтэххэ халбаһыы оҥоһуктарын улаатыннарыы 20 бырыһыаҥҥа тиийэр. Барыта 307 тыһ.солк. суумалаах халбаһыы атыыга тахсыбыт. Сыл устатыгар 121 тыһ. солк. мас соҕотуопкаламмыт. Уопсайынан табаар эргиирин сыллааҕы былаанын толоруу 103,6 бырыһыаҥҥа тэҥнэспит, о.э. 19691 тыһ.солк. табаар уонна бородуукта атыылламмыт.

1999 сылга үктэниигэ баара эрэ 9944 тыһ.солк. табаар саппааһа хаалбыт, ити иһигэр розничнай эргиэн тэрилтэлэригэр 7180 тыһ.солк., общественнай аһылык тэрилтэлэригэр 581 тыһ.солк., ыскылааттарга 2183 тыһ.солк.

Табаар эргиирин 1,1 төгүл улаатыннарыы түмүгэр улуспо финансовай туруга балайда тупуста. Ити иннинээҕи сылга тэҥнээтэххэ ночоот 2 төгүл аччаата. Өскөтүн 1997 сылы 10121 тыһ. солк. ночооттоох түмүктээбит буоллаҕына, 1998 сылга 5527 тыһ. солк. тэҥнэстэ. Барыс суотугар 213 тыһ.солк. табаарга чэпчэтии оҥоһулунна, ол эрээри Көбөкөҥҥө маҕаһыын умайыыта 226 тыһ.солк. ночоокко тэптэ.

Улуспо Нам улууһугар саамай бөдөҥ нолуок төлөөччүнэн буолар. Ол курдук 1886 тыһ. солк. бюджеккэ киирэр нолуогу 1947 тыһ.солк. төлөөтө. Бюджетнайа суох фондаларга 390 тыһ. солк. киллэрдэ.

Саҥа сылга үктэниигэ дебиторскай иэс 1317 тыһ.солк. буолла. Саамай улахан иэстээхтэринэн «Оттооһун-97» чектэринэн «Холбос» 256 тыһ.солк., халаан уутун кэмигэр тахсыбыт ночооттору чөлүгэр түһэриигэ паводковай комиссия 207 тыһ.солк., ИДьУО 105 тыһ.солк., М.К. Аммосов аатынан фонда 110 тыһ. солк., «Түбэ» КП 62 тыһ.солк. о.д.а. буолаллар.

Улуспо пайщиктаахтарын ахсаана билиҥҥи туругунан 5644 киһиэхэ тиийдэ. Сыл бүтүүтүгэр паай фондата 210 тыһ.солк. тэҥнэстэ. Паайга киирии усунуоһа улуспо үлэһиттэригэр 600 солк., атыттарга 300 солк., ветераннарга, инбэлииттэргэ уонна кыаммат дьоннорго 150 солк. тэҥнэһэр.

Билиҥҥи туругунан улуспоҕа 264 киһи үлэлиир. Ааспыт сылтан ыла үлэһиттэр уонна салалта икки ардыларыгар контракт түһэрсиитин систематынан үлэлээһиҥҥэ киирилиннэ. Сыл ахсын үлэһиттэри, атыылааччылары, повардары, биэкэрдэри уонна кондитердары аттестациялааһын ыытыллар.

Ааспыт сылга 365 тыһ.солк. АЗС тутуллан үлэҕэ киллэрилиннэ, итини тэҥэ «Эҥсиэли» остолобуойу тупсаран оҥорууга 154 тыһ.солк. ороскуоттанна. Ити барыта тэрилтэ бэйэтин үбүнэн ыытылынна. Халаан уутун кэмигэр эмсэҕэлээбит Үөдэй, Граф Биэрэгэ, Арбын, II Хомустаах нэһилиэктэригэр объектары чөлүгэр түһэрии үлэлэрэ ыытылыннылар.

«Холбос» респотребсоюз кэлин сылларга үлэтэ-хамнаһа, финансовай туруга мөлтөөбүтүнэн сибээстээн быйыл олунньу 14 күнүгэр республика правительствотын «Тыа сирин нэһилиэнньэтин табаарынан уонна өҥөнөн хааччыйыыны тупсарыыга» 44 №-дээх уурааҕа тахсыбыта. Итини тэҥинэн республика Президенэ «Холбос» респотребсоюһу өйөөһүн туһунан 666 №-дээх анал Ыйааҕа тахсыбыта. Бу докумуоннар сүрүн ис хоһоонноруннан тыа сирин нэһилиэнньэтин ас-үөл уонна промышленнай табаардарынан хааччыйыыны тупсарар уонна «Холбос» систематын финансовай өттүнэн бөҕө туруктаах оҥорор сыаллаахтар. Республика салалтата итинник өйөбүлү оҥорон туран үлэҕэ саҥа сыһыаны, саҥа ирдэбили туруордулар. Үп-харчы өттүнэн эрэ буолбакка эрэнии, итэҕэл кредитин эмиэ биэрдилэр.

Үүммүт сылга Намнааҕы потребобщество коллектива бэйэтин иннилэригэр кэккэ үрдүк соруктары туруорунна. Ол курдук кэтэх уонна бааһынай хаһаайыстыбаларын оҥорон таһаарар бородууксуйаларыттан соҕотуопкалааһыны, переработкалааһыны улаатыннарарга былаан оҥоһулунна. Ити түмүгэр быйыл 90 тн. эт бары көрүҥүн, 250 тн. үүтү, 100 тн. хортуоппуйу, 80 тн. оҕуруот аһын соҕотуопкалааһын соруктара туруорулуннулар. Үүттэн 10 тн. арыыны, эттэн 25 тн. халбаһыыны уонна ыыһаммыт бородуукталары переработкалыырга кирбиилэр бэлиэтэннилэр. Маны таһынан нэһилиэнньэттэн уонна бааһынай хаһаайыстыбаларыттан 15 тн. сир аһын, 5 тн. балыгы, 5 тыһ. устуука сымыыты тутарга былааннар бэлиэтэннилэр. Улуспо көмөлтө хаһаайыстыбатыгар эбии 40 төбө сибииньэ оҕотун ылан улаатыннарарга быһаарылынна. Переработкалыыр салааны сайыннарар сыалтан Салбаҥ уонна Арбын нэһилиэктэригэр баар урут үлэлии турбут арыы сыахтарын үлэҕэ киллэрэргэ уонна нэһилиэнньэттэн сөп буолар сырьену тутарга быһаарылынна. Бу үлэни Намнааҕы арыы оҥорор заводу кытта дуогабар түһэрсэн муус устар ыйтан саҕалыырга диэн бэлиэтэннэ.

Үлэ саҥа миэстэлэрин таһаарар инниттэн уонна нэһилиэнньэ ирдэбиллэрин учуоттаан өҥө саҥа көрүҥнэрин баһылыырга былааннар бааллар. Ол курдук бытовой техниканы өрөмүөннүүр сыах, ритуальнай өҥөлөр сыахтара, урукку уһанар сыаҕы кэҥэтии, баттах кырыйыытын эҥин курдук өҥөлөр оҥоһуллаллара бэлиэтэннэ. Маны таһынан нэһилиэнньэҕэ 100 куб.м. тутуу матырыйаалын, 400 куб.м. оттук маһы бэлэмниргэ сорук туруорулунна. Пайщиктаахтарга атыыланар табаардарга уонна оҥоһуллар өҥөлөргө чэпчэтиилэри олохтоон, сакааһынан атыыны тэрийэн пайщиктаахтар араҥаларын хаҥатыы барыахтаах. Маны таһынан тэрилтэлэринэн коллективнай паайга киирии ситиһиллиэхтээх.

Ордук улахан болҕомтону нэһилиэнньэ саамай наадыйар бородууктатыгар - килиэби астааһыҥҥа ууруллуохтаах. Ити инниттэн Нам селотугар саҥа бэкээринэни тутан 2000 сылга үлэҕэ киллэрэргэ былаан бэлиэтэннэ. Уопсай табаар эргииритэн 5 бырыһыанын оҕо таҥнар таҥаһын уонна спортивнай инвентары атыылааһарга диэн быһаарылынна. Үбү-харчыны киллэрэр сыалтан Дьокуускай куоракка тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын батарар атыы туочукатын аһарга былааннанна. Нам сэлиэнньэтин «Север» кварталыгар муус устар ыйга эргинэр туочука аһыллыахтаах.

Улуспо ааспыт сыллааҕы үлэтин түмүктэрин уонна үүммүт сылга соруктарын туһунан сиһилии билсиһэн баран пайщиктаахтар боломуочунайдара уонна улуус дьаһалтатын эппиэттээх үлэһиттэрэ, нэһилиэктэр баһылыктара бу боппуруоһу дьүүллэһиигэ көхтөөхтүк кытыннылар. Барыта 13 киһи тыл эттэ.

Ордук улахан болҕомто тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын соҕотуопкалааһыҥҥа уонна олору переработкалааһыҥҥа уурулунна. Хатырык баһылыга Д.Д. Пахомов нэһилиэк ахсын сүөһү өлөрөр пууннары тутан үлэҕэ киллэрэн, сүөһү тириитин эмиэ туһанарга этии киллэрдэ. Сайыҥҥы өттүгэр арыыны ууллaран туттарыы барыстааҕар тохтоото. Маны тэҥэ кини ат сэбэ суоҕуттан тыа сиригэр аты көлө быһыытынан туттуу мөлтөҕөр тохтоото, элбэх минитехниканы аҕалан атыылааһыны тэрийэргэ туруоруста. Нам селотун баһылыга Д.П. Корякин бэкээринэ тутуутун түргэтэтии наадалааҕар тохтоото. Итини тэҥэ кини бытовой техниканы өрөмүөннүүр пууннар наадаларын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ. Үөдэй баһылыга М.Д. Соловьев улуспо тыа хаһаайыстыбатын бородууктаталарын соҕотуопкалааһыҥҥа нэһилиэктэринэн квота оҥороро наадатын туруоруста. Рефрижератор булан сайыҥҥы өттүгэр үүтү хомуйан тутары туруоруста. Маны тэҥэ кини сабыылаах тэрилтэлэр сылы эргиччи быһа эт-үүт бородууктаталарынан толору хааччыллыахтаахтарыгар тохтоото.

1999-2000 сыллар Оҕо саас уонна оҕо спордун сылларынан биллэриллибиттэринэн маҕаһыыннарга оҕоҕо аналлаах таҥас-сап, оонньуур, спортивнай инвентарь атыылаһыллыыларыгар үбү көрөллөрүгэр, болҕомто ууралларыгар туһаайан универмаг сэб. Е.Г. Охлопкова эттэ. Хатырыктан боломуочунай Н.И. Сивцев ветераннары чэпчэтиилээх бородууктаталарынан уонна табаардарынан хааччыйыыга болҕомтону ууралларыгар уонна бу боппуруоска улуустааҕы пенсионнай управлениены кытта сүбэлэһэн бииргэ үлэлииллэригэр тыл эттэ.

Көбөкөн баһылыга В.Е. Потапов суол-иис суох нэһилиэктэригэр үүт, оҕуруот аһын соҕотуопкалыыр оннугар сир аһын тутууга дуогабар түһэрсиини тэрийэллэригэр улуспо салалтатыттан көрдөстө. Итини тэҥэ кини Көбөкөҥҥө үлэлиир «Харыйалаах» переработкалыыр кооперативы кытта дуогабардаһан анал пууну тэрийэн үлэлэтэри үөрэтэргэ туруоруста. Баһылык бүгүҥҥү мунньах сүнньүнэн нэһилиэнньэҕэ тахсан көрсүҥ, билсиҥ, көмөлөһүҥ диэн ыҥырыы оҥордо.

Райпо профкомун председателэ Ф.К. Протопопов тыа хаһаайыстыбатын бородууктаталарын соҕотуопкалааһыҥҥа дуогабары пайщиктаахтары эрэ кытта түһэрсэргэ этии киллэрдэ.

Түбэ баһылыга Р.Е. Лукина күһүҥҥү өттүгэр араас кэлии-барыы коммерсаннар билигин сыаната төһө буолбута биллибэт эти киилэтин 13-түү солк. тутан суйдаан бараллар. Итини таһынан нэһилиэнньэттэн төһөлөөх сир аһын, балыгы ылбыттара биллибэт. Бу дьиҥинэн барыта улуспо иһинэн барыахтаах бородууктаталар буолаллар. Олохтоох маҕаһыын үчүгэйдик үлэлиир эрдэҕинэ, Түбэ нэһилиэгэ сир аһын соҕотуопкалааһыҥҥа республикаҕа тиийэ биллэрэ. Оннук наадалаах бородууктаталарга билигин ким да наадыйбатын курдук балаһыанньа үөскээтэ. Онон кэлии-барыы атыыһыттарыгар улуспо урукку балаһыанньатын туран биэрдэ. Билигин олохтоох маҕаһыыҥҥа киһи наадыйара диэн суоҕун кэриэтэ. Саатар, бырааһынньыктарга анаан подарок оҥорон тиэйэн илдьэн атыылыыллара буоллар элбэх үбү киллэриэ этилэрэ диэтэ. Итини тэҥэ Розалия Егоровна хардарыта көмөлөсүһүү, утары ахсаан бэрээдэгинэн саатар аҕыйах сылга маҕаһыын дьиэтин кулууп дьиэтэ оҥосторго уларсарыгар улуспо салалтатыттан көрдөстө.

Мунньах сүнньүнэн Намнааҕы улуспо ааспыт сыллааҕы финансовай-хаһаайыстыбаннай үлэтин туһунан отчуот бигэргэтилиннэ. Маны тэҥэ тыа хаһаайыстыбатын сүрүн бородууктаталарын соҕотуопкалааһыны кэҥэтэр, переработканы сайыннарар ис хоһоонноох уураах ылылынна.

Нам улууһун дьаһалтатын уонна улуустааҕы потребительскай общество икки ардыларыгар 1999 сылга бииргэ үлэлээһиҥҥэ Сөбүлэһии түһэрсилиннэ.

Холбоһуктаах мунньаҕы улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы А.А. Бочкарев салайан ыытта. Мунньахха «Холбос» бырабылыанньатын председателин бастакы солбуйааччы Ф.П. Петров кыттыыны ылла уонна улахан этиини оҥордо.

Григорий ЭВЕРСТОВ.

ГРАН-ПРИ ХАҺААЙЫННАРА БЫҺААРЫЛЫННЫЛАР

Нам улууһа төрүттэммитэ 200 сылыгар аналлаах мероприятиелар, үлэлэр бары нэһилиэктэргэ араас хайысханан ыытылла тураллар.

Ол курдук, олунньу 19 күнүгэр улуус юбилейыгар, Оҕо саас уонна Оҕо спордун сылыгар аналлаах «Ыллыыр оҕо саас» улуустааҕы эстраднай ырыа конкурсун иккис түһүмэҕэ ситиһиилээхтик ыытыллан түмүктэннэ.

Конкурс олус сэргэхтик, көхтөөхтүк, долгутуулаахтык барда. Иккис түһүмэххэ тахсыбыт бары кыттааччылар үрдүк таһымнаахтарын, үчүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр. Ол курдук, Таастаахтан, Хатырыктан, Партизантан, Хамаҕаттаттан кыттыбыт биирдиилээн ырыаһыттар уонна ансамбллар көрөөччүлэр, жюри чилиэннэрин үрдүк сыанабылларын ыллылар. Маны таһынан Намнааҕы оҕо эйгэтин түөлбэтин «Кэскил» уолаттар ансамблларын оҕолоро улуус мелодистарын ырыаларын олус сэргэхтик, ырыа ис хоһоонун арыйан толордулар.

Нам бастакы сүһүөх оскуолатын «Кылыһах» ырыа ансамбла (сал. Лена Москвитина) бары өттүнэн үчүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр.

Конкурсу кэрэ үҥкүүлэринэн «Хатынчаана» оҕо үҥкүү коллектива (сал. Р. Новгородова), Хамаҕаттаттан «Радуга» оҕо үҥкүү коллектива (сал. Л. Андросова), Намнааҕы оҕо музыкальнай оскуолатыттан үҥкүү коллектива (сал. Н. Москвитина) киэргэттилэр. «Полярная звезда» телеконкурс лауреата, «Кэскил» уолаттар ансамбллара (сал. А. Олесова) үрдүк таһымнаах ырыаларынан ситэрэн-хоторон биэрдэ.

Иккис түһүмэх түмүгүнэн икки бөлөххө дипломаннар, лауреаттар, Гран-при хаһаайыттара быһаарылыннылар. Ол курдук, кыра саастаах оҕолор бөлөхтөрүгэр Гран-при хаһаайынынан Хамаҕаттаттан Коля Жирков буолла. Лауреат үрдүк аатын Хатырык, Партизан оскуолаларын оҕолорун ансамбла, Хамаҕатта оскуолатын үөрэнээччилэрэ Маша Аргунова, Лена Семенова, Костя Саввинов ыллылар. Дипломаннарынан «Ньургуһун», «Сардаана» диэн бэйэтин ырыаларын толорбут 9 саастаах Асия Артамонова (Нам с.), Хамаҕаттаттан трио, Нам 1-кы сүһүөх оскуолатын «Кылыһах» ансамбла буоллулар.

Иккис бөлөххө Гран-при хаһаайкатынан Нам 1 N-дээх орто оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччитэ Анджела Замятина буолла. Лауреаттарынан Намтан Кэскил Колесов, Үөдэйтэн Надя Татаринова, Хамаҕаттаттан Наташа Кокорева, Хатырыктан Катя Татаринова, Намтан «Кэскил» ансамбль солиһа Толя Иванов, Таастаахтан «Эрэлчээнэ» ансамбль буоллулар.

Киэһэ өттүгэр гала-концерт буолла. Концеры «Артек саһарҕата» 1-кы Аан дойдутааҕы оҕолор хоровой коллективтарын фестивалын дипломана, Нам селотун уолаттарын хора (сал. Е.А.Кутукова) аста.

Билиҥҥи үйэҕэ ханнык баҕарар мероприятие спонсордара суох кыайан ыытыллыбат. Манна улахан көмөнү улуус спортка отдела (сэб. Ядреев В.В.), «Модут» ГУП (дир. Осипов В.В.), сир комитета (пред. Местников С.И.), «Улусснаб» (дир. Никитин А.И.), үлэлээх, дьарыктаах буолуу, социальнай харалта управлениета (нач. Сивцева А.П.), «Быйаҥ» АО (дир. Окороков Р.Е.), УлусПО (предс. Корнилов А.И.), «Эҥсиэли» хаһыат редакцията (редактор Касьянов В.Г.) оҥордулар.

Андрей ЗАМЯТИН.

1999 сылга
Нам улууһун дьаһалтатын
уонна
Намнааҕы потребительскай
общество
бииргэ үлэлээһиннэригэр
СӨБҮЛЭҺИИ

Нам улууһун дьаһалтата уонна Намнааҕы потребительскай общество Российскай Федерация «РФ-га потребительскай кооперация туһунан» 1997 с. от ыйын 11 күнүнээҕи 97-ФЗ №-дээх Сокуонун III-с ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн уонна Саха Республикатын правительствотын 1998 сыл олунньу 4 күнүнээҕи 44 №-дээх «Тыа сирин нэһилиэнньэтин табаарынан уонна өҥөнөн хааччыйыыны тупсарыы» уураағын толорор сыалтан маннык ис хоһоонноох сөбүлэһиини түһэрсэллэр:

I. 1999 СЫЛГА
НАМНААҔЫ ПОТРЕБИТЕЛЬСКЭЙ ОБЩЕСТВО
ЭБЭЭҺИНЭСТЭНЭР:

1.1. Общество финансовай туругун бөҕөргөтөр уонна хаһаайыстыбаннай үлэ бары көрүҥнэрин кээмэйдэрин кэҥэтэр итиэннэ улаатыннарар сыалтан бары ночооттору аччатарга, оҥоһуллар бородууксуйа хаачыстыбатын тупсарыы түмүгэр конкуреннаһар дьоҕуру үрдэтэргэ, пайщиктаахтар уонна нэһилиэнньэ үбүн түмэ тардарга көдьүүстээх дьаһаллары ылынарга.

1.2. Нэһилиэнньэ ортотугар эргиэн көдьүүстээх формаларын (атыылааһыны, кэрийэ сылдьан атыылааһыны) табатык туһанан ааспыт сыл кээмэйигэр тэҥнээтэххэ атыылааһын кээмэйин 20 бырыһыан улаатыннарар соругу туруорунарга.

1.3. Төлөбүрдээх өҥөлөр араас формаларын сайыннарарга: транспортнай-экспедиционнай өҥөлөрү оҥоруу, таҥнар таҥаһы, атах таҥаһын өрөмүөннээһин уонна тигии, бытовой уонна ритуальнай өҥөлөрү оҥоруу.

1.4. Эргииргэ сылдьар үбү хаҥатар сыалтан нэһилиэнньэттэн уонна бюджет эйгэтин тэрилтэлэрин үлэһиттэриттэн потребительскэй общество паайга фондатын улаатыннарыыга көхтөөхтүк үлэлииргэ, тыа сирин нэһилиэнньэтин уонна тэрилтэлэрин маныаха түмэ тардарга.

1.5. Потребительскэй кооперация эргиэнин тэрилтэлэрин нөҥүө тыа сирин нэһилиэнньэтигэр 22 мөл.солк. норуот туттар табаардарын атыылыырга.

1.6. Олохтоохтортон 90 тн. эти уонна эт оҥоһуктары, 250 тн. үүтү, 100 тн. хортуоппуйу, 80 тн. оҕуруот аһын, ону тэҥэ сымыыты, балыгы, сир аһын соҕотуопкалыырга.

1.7. Сыл устатыгар 1050 тн. килиэби уонна бурдук оҥоһуктары, 25 тн. халбаһыы оҥоһуктары таһааран батарарга.

1.8. Оҕо саас уонна оҕо спордун сылларынан сибээстээн розничнай табаар эргиирин 5 бырыһыаныгар оҕоҕо аналлаах табаардары уонна спортивнай инвентардары атыылыырга.

1.9. Улуус дьаһалтата тыырар үбүгэр государственнай наадалаах ас-үөл уонна промышленнай табаардары аҕалан атыыга таһаарарга.

1.10. Тус бэйэ уонна атын да үптэри туһанан потребобщество материальнай-техническэй базатын сайыннарарга.

1.11. Сыананы быһаарыы боппуруостарыгар Российскай Федерация уонна Саха Республикатын нормативнай-правовой актарын тутуһууну хааччыйарга.

II. 1999 СЫЛГА
УЛУУС ДЬАҺАЛТАТА
ЭБЭЭҺИНЭСТЭНЭР:

2.1. Государственнай наадалаах таһаҕастары аҕалан атыыга таһаарыыны тэрийиигэ сүрүн толорооччунан потребобщество буоларын быһаарарга.

2.2. Федеральнай фондаттан төннөрүллэр үбү кредит быһыытынан ас-үөл атыылаһыытыгар потребобществоҕа 100 бырыһыан кээмэйинэн биэрэргэ.

2.3. Потребобщество производственнай объектарын (бэкээринэлэр, общепит, халбаһыы сыаҕа) бас билиитигэр түһэриллэр нолуоктартан босхолооһун боппуруоһун чэпчэтии быһыытынан көрөн үөрэтэргэ.

2.4. СР «1999 сылга нолуок политикатын туһунан» Сокуонугар сөп түбэһиннэрэн улуспо туһаммат сүрүн средстволарыгар нолуоктартан босхолоон, кини финансовай туругун тупсарыыга кыах үөскэтэргэ.

2.5. Бюджетнай тэрилтэлэргэ наадалаах сүрүн аһылык бородууктаҕаларын (килиэп, эт, үүт, оҕуруот аһа, фрукта, макарон уонна куруппа оҥоһуктар о.д.а.) туруораачынан Намнааҕы улуспону сыһыарарга.

2.6. Потребобществоҕа туттуллар 1994 с. контрольнай-кассовай массыыналары туһаныы болдьоҕун 2000 с. тохсунньу 1 күнүгэр диэри уһатарга.

2.7. Дьокуускай куоракка потребобщество эргинэр туочукатын аһыыга көмөнү оҥорорго.

2.8. Олохтоох аһы-үөлү элбэтэр сыалтан улуустааҕы потребобществоҕа балыгы бултааһыҥҥа уонна нэһилиэнньэҕэ атыыга таһаарыыга анаан улуус бас билэр күөллэриттэн сыһыарыы боппуруоһун үөрэтэн көрөргө.

СӨБҮЛЭҺИИГЭ ИЛИИ БАТТААТЫЛАР:

улуус баһылыгын I солбуйааччы
А.А. БОЧКАРЕВ.

Намнааҕы улуспо сэбиэтин председателэ
А.И. КОРНИЛОВ.

Айаал Сысолятин Кэбээйи улууһуттан 1998 сыл алтынньытыгар Намҥа кэлэр. Кэбээйигэ уоруугa буруйданан, дьыалата суут көрүүтүгэр бэриллибитин, ханна да барбат-кэлбэт баппыыскаҕа сылдьарын кистиир. Хааччахтанар миэрэтин кэһэн ирдэбилгэ сылдьан, 1998 сыл сэтинньи 2 күнүгэр Аппааны бөһүөлэгэр ыар холуобунай буруйу оҥорор.

Бу дьыаланы СР Үрдүкү көһө сылдьар суута икки күн устата көрдө.

Суут саалатыттан

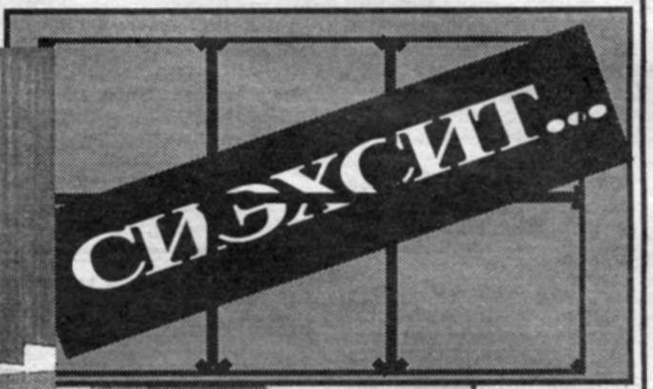

СИЭХСИТ...

Суутанаачы Сысолятин көрдөрбүтүнэн сэтинньи 2 күнэ үүнэр түүнүн устатыгар М.М. Петровтуун үс бытыылка водканы испиттэр. Арыгыларын электрическэй устуруустуу атыылаан онон атыыласпыттар. Сарсыарда ордубут икки бытыылка водкатын ылан Паньков Кешалаахха тиийэр. Биир иһити кураанахтыыллар. Онтон Роман Паньковтаахха иккис водкаларын иһэллэр. Сысолятин эт атыылыырын, ким атыылаһыан сөбүн сураһар. Салгыы өссө булан иһэргэ сананан, арыгы көрдүү бараллар. Бу сылдьан Сысолятин дьонуттан арахсан күнүс 1 чаас саҕана ыраағынан аймахтарыгар Никифоровтар дьиэлэригэр тиийэр.

Манна туораһын быһыытынан эттэххэ, барыллааһын силиэстийэ кэмигэр суутанаачы көрдөрүүтүн уларыта сылдьыбыта холуобунай дьыала матырыйаалларыттан көстөр. Онно ыйыллыбытынан Никифоровтарга Паньков Романныын тиийбиттэр. Аргыһа билэр киһитин көрсөн кэпсэтэр кэмигэр Сысолятин дьиэни тоҥсуйан астарар. Киирэн ыар буруйу оҥорор, онтон Паньковы ыҥыран дьиэҕэ киллэрэр. Чэй иһэрдэр, «Раманы», мас арыытын атыылыыбыт дуо?» - диэн ыйытар. Онтон дьиэттэн иккиэн тахсыбыттарын курдук сымыйа көрдөрүүнү биэрэр. Ол эрээри итилэр ыйытыллыбыт туоһуларынан бигэргэтиллибэттэр. Р. Паньков дьайыытыгар буруй састааба суоҕунан кинини дьыалаҕа тардыы кэмигэр тохтотуллар. Сысолятин кэлин суукка «албыннаан кэпсээбитим, буруйбун чэпчэтинээри» диэн билинэр.

Суукка эргилиннэххэ Сысолятин салгыы бу курдук көрдөрдө:

- Ааны тоҥсуйбутум. «Айаалбын» диэбиппэр ааны аспыта. Дьонун ыйыталаспытым. «Маамам үлэтигэр, аҕам дойдутугар барбыта», - диэбитэ. Ваняттан харчы көрдөөбүтүм. «Харчы суох», - диэбитэ. Ханна кистииллэрин ыйыппытым. «Маамам кэллэҕинэ этиэҕим», - диэбитэ... Кыыһыраммын кухняттан пресс быатын ылан, харбатыгар иилэ бырахпытым, эрийэн бэйэм диэки тарпытым. Хоско соһон илпитим. Муостаҕа сууллубута. Айаҕыттан күүгэн тахсыбыта. Кухняттан баран быһах ылбытым, сүүрэн кэлэн сүрэххэ аспытым... Хаста анньыбыппын өйдөөбөппүн... Кыыс хостон сүүрэн кэлбитэ, кууһан ылан хаста да аспытым... Хараҕым кырыытынан көрдөхпүнэ Ваня хамсыыр курдуга, дьыбаан анныттан стамесканы ылан түөскэ аспытым... Ааны хатаан кэбиспитим. Шифоньертан харчы көрдөөбүтүм. Хоско киирэн эмиэ көрдөөбүтүм. Булбатаҕым... Таҥас таҥныбытым... Омуһахтан мас арыыта, «Рама» ылбытым...

Киһи куйахата күүрүөх ыарахан тыл-өс, киһи өйүгэр сатаан баппат кэрээнэ суох сидьиҥ быһыы. Суут кэмигэр ордук ийэ, төһө да бэйэтин кыатана сатаатар, айманан хаста да тыын ыла саалаттан тахса сырытта...

Суукка элбэх туоһу көрдөрүүлэри биэрдэ. Сысолятин Евгений (суутанаачы бииргэ төрөөбүт быраата) армияҕа сулууспалыы барбытынан көрдөрүүтэ ааҕылынна: «Мин Никифоровтарга 12 ч. 30 мүн. тиийбитим, ааны аһан киирэн истэхпинэ убайым Айаал утары кэлэн ааны саба баттаабыта уонна хатаабыта. Аан быыһынан кыра кыыс саҥатын истибитим. Убайым хара бүрүүкэлээҕэ, наскыта хараалаах маҥан этэ. Тоҕо хатаммытын аахайбакка дьиэлээбитим.»

Суут силиэстийэтигэр биллибитинэн Сысолятин дьиэттэн тахсан баран, уулуссаҕа билбэт дьахтарын көрсүбүт. Арыыларын чэпчэки сыанаҕа сыҥалаабыт.

Туоһу Скрябина Т.П. маннык көрдөрүүнү биэрдэ:

- Күнүс 2 чаас саҕана үлэбэр баран испитим. Утары билбэт киһибин көрсүбүтүм. «35 солк. арыы атыылаһаҕын дуо?» - диэбитэ. Мин ааһа барбытым. «Ийэм өллө. Түбэҕэ бараpбар проезпар харчы наада», - диэбитэ. Оннук харчым суох буолан, бүтэһик 40 солкуобайбар ылбытым. Үлэбэр тиийбитим. Иэдээн буолбутун биллэрбиттэрэ. Арааһа, ол киһиттэн ылбыппын дии санаан, милицияларга кэлэммин эппитим, ону ылбыттара. Ол киһини өйдөөх курдук көрбүтүм, ыраас таҥастааҕа. «Ийэтэ өлбүтүнэн» куолаһа титирэстиир этэ. Хордуон хоруопкаҕа арыылары кыттa саха быһаҕа баара. Ону миэнэ диэн ылбыта.

Туоһулар бигэргэппиттэринэн, дьыала матырыйаалларыттан да көстөрүнэн Сысолятин хараҥа ыар буруйу оҥорон да баран, тугу да гымматах киһилии туттан-хаптан, салгыы арыгылыыр кыдьыгын толорор инниттэн Паньковтары үпүө буолан сырыттахтарына булар. Таҥаһа-саба уларыйбытын көрөн ыйыппыттарыгар «Кэбээйиттэн дьонум таҥаспын аҕалбыттар, харчы биэрдилэр», - диэн сымыйалаан кубарыгар. «46 солкуобайдаахпын, эбии харчыта булан икки водката ылыахха», - диир. Ол көстүбэккэ маҕаһыынтан баран биир водканы, 5 пачка «Примааны» атыылаһар. Ону элбэх буолан иһэллэр, салгыы арыгы көрдүү бараллар. Ол кэнниттэн Сысолятин арахсан Петров М.М. дьиэтигэр тиийбитин милиция сотрудниктара туталлар.

Манна даҕатан эттэххэ, Айаал Сысолятин 1978 сыллаахха Нам улууһун Граф Биэрэгэр төрөөбүт, алта кылаас үөрэхтээх. Суукка көстүбүтүнэн кэргэннээх да, сокуонунан саахсата суох. Алта ый курдук бииргэ олорбуттар, биирин туола илик оҕолоохтор. Оҕоҕо аҕатын аатыгар Олегович диэн суруйтарбыттар. Кэбээйи бөһүөлэгэр Сүрэх учаастагар олорбут, үлэлээбэккэ сылдьыбыт.

Судьуйа эмсэҕэлэммиттэргэ тыл биэрбитигэр Никифоров А.И. маннык эттэ:

- ... Кэбээйи ИДьУО-та Сысолятин туһунан Намҥа биллэрбэтэҕэ уонна бээтинсэҕэ дьиэбит боробуойун сыыйан холодильниктан 15 сымыыт, 1 халбаһыы мэлийбитин туһунан Намҥа милицияҕа биллэрбиппитин аахайбакка халбыттара хомолтолоох... Моральнай да, материальнай да өттүнэн кыайан толуйуллубат ыар сүтүктэннибит. Орто дойдуга киһи барыта оҕо төрөтөн аатын ааттатар ыччаттаах буолар. Ол дьолбутуттан, аналбытыттан матарда. Ол кэриэтэ бэйэбин дьаһайбыта, кыыллыы сэймэктээбитэ буоллар... Саамай үрдүк миэрэни туттаргытыгар - сааһын тухары хаайыыга уураргытыгар көрдөһөбүн.

Суутанаачы Айаал Сысолятин тиһэх тылыгар: «Тугу да этэр кыаҕым суох. Туох да диэн көрдөспөппүн,» - диэтэ.

Үрдүкү суут бу ыар буруйу сиһилии билсэн баран Айаал Сысолятины толору буруйдааҕынан билиннэ. Суут силиэстийэтэ көрдөрбүтүнэн, Сысолятин бэйэлэрин кыайан көмүскэммэт, утарылаһар да кыахтара суох кыра оҕолор тыыннарыгар өһүөннээхтик турарын да кэрэйбэккэ, сидьиҥник быһыыламмыт. Кини ыар буруйун төһө да толору билиммитин үрдүнэн, суут ханнык да чэпчэтэр өрүттэри булбата.

СР Үрдүкү суутунан Айаал Сысолятин РФ ХК 105 ыст. (соруйан өлөрүү) II ч. «а», «в», «г», «з», «к» уонна 158 ыст. (уоруу) II ч. «б», «г» пууннарынан буруйдааҕа толору дакаастанна — 25 сыл кытаанах режимнээх хаайыыга бириигэбэрдэннэ. Итинтэн бастакы уон сылыгар күлүүс хаайыытыгар уурулунна.

К. ОЛЕСОВ.